

Makalenin geliş tarihi: 11.06.2020

1. Hakem rapor tarihi: 11.07.2020

2. Hakem rapor tarihi: 19.07.2020

3. Hakem rapor tarihi: 24.07.2020

Kabul tarihi: 13.08.2020

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ İNTERNET ÖZ-YETERLİĞİNİN İNCELENMESİ (Araştırma Makalesi)

Hulusi GEÇGEL (*)

Fatih KANA (**)

Ebru DURAK (***)

Gizem MERİÇ (****)

Öz

Bu çalışmanın amacı Türkçe öğretmeni adaylarının İnternet öz-yeterliğini incelemektir. Araştırma nicel araştırma desenlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem grubu, bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 247 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırmada Akın (2014) tarafından geçerliği ve güvenilirliği yapılmış İnternet Öz-yeterliği Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada betimsel istatistik analizleri, T-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), korelasyon analizi kullanılmıştır. Araştırmaya katılan Türkçe öğretmeni adaylarının genel olarak internette 0-3 saat geçirdiği, interneti önemli bilgileri bulmak için kullandıkları görülmüştür. Türkçe öğretmeni adaylarının interneti hem kendi hem de diğer insanların sorularını yanıtlamak için etkili biçimde kullanabildikleri, önemli ve ilginç bilgileri internet aracılığıyla diğer insanlara iletebildikleri görülmüştür. Öğretmen adaylarının sosyal ağları diğer insanlarla etkili bir iletişim kurmak için kullandıkları görülmektedir. Erkek öğretmen adayları, sosyal ağla-

*) Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı
(e-posta: hgecgel@comu.edu.tr) ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9277-6417>

**) Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı
(e-posta: fatihkana@comu.edu.tr) ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1087-4081>

***) Yüksek Lisans Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı
(e-posta: drkebru@gmail.com) ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1086-5879>

****) Yüksek Lisans Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe Eğitimi Bilim Dalı
(e-posta: cnk.gzm63@gmail.com) ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9971-8220>

rı daha etkili kullandıklarını belirtmişlerdir. Türkçe öğretmen adaylarının yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yer, sınıf düzeyleri ile internet özyeterlikleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir. Anne ve baba mezuniyet durumlarının Türkçe öğretmeni adaylarının internet özyeterliklerini etkilediği görülmüştür. 7 saat ve üzeri sosyal medya kullanan Türkçe öğretmen adaylarının, 4-6 saat sosyal medya kullanan Türkçe öğretmen adaylarına göre sosyal ağ sitelerini etkili bir iletişim aracı olarak kullanabildikleri görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İnternet Özyeterliği, Sosyal Medya, Teknoloji, Türkçe Öğretmeni Adayları, Yeterlik.

The Investigation of the Internet Self-Efficacy of Turkish Pre-Service Teacher

Abstract

The aim of this study is to examine the internet self-efficacy of Turkish pre-service teacher. Relational screening model, which is one of the quantitative research designs, was used. sample group of the research consists of 247 teachers studying at a state university located in the west of Turkey. The Internet Self-Efficacy Scale, which was validated and valid by Akın (2014), was used in the study. Descriptive statistical analysis, T-test, one way variance analysis (ANOVA), correlation analysis were used in the research. It was observed that the Turkish pre-service teachers who participated in the study generally spent 0-3 hours on the internet and used the internet to find important information. It has been observed that Turkish pre-service teachers can use the internet effectively to answer questions of both themselves and other people, and convey important and interesting information to other people via the internet. Turkish pre-service teachers are seen to use social networks to communicate effectively with other people. Male Turkish pre-service teachers stated that they use social networks more effectively. It is seen that there is no significant difference between the pre-service teachers' place, class levels and internet self-efficacy. It was observed that mother and father graduation status affects Turkish pre-service teachers' internet self-efficacy. According to the Turkish pre-service teachers who use social media for 7 hours or more, and the Turkish pre-service teachers who use social media for 4-6 hours, it can be seen that they can use social networking sites as an effective communication tool.

Keywords: Proficiency, internet self-efficacy, technology, Turkish pre-service teachers, social media

1. GİRİŞ

Teknolojinin gelişmesiyle beraber internet her evde kullanılmaya başlandığı gibi hemen her okulda da kullanılmaya başlanmıştır. Değişen ülke koşulları da internetin eğitimsel olarak kullanımının önemini her geçen gün artırmaktadır. Şu anda bütün dünyada ve aynı zamanda da Türkiye’de etkili olan Covid-19 salgın süreci, uzaktan eğitimi mecbur

kılmakta ve internetin eğitimde ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Teknolojinin ve internetin her alanda bireyleri etkilemesiyle birlikte öğrenciler de derslerin teknolojik araçlarla işlenmesini istemekte ve internet üzerinden yapılan eğitsel etkinliklere daha fazla ilgi göstermektedir. Bu durum internetin dersin niteliğini arttırmadaki etkisini bilen öğretmen adaylarının da edindikleri bilgilerin güvenilirliğini sorgulayan, doğru bilgilere ulaşabilen, bu bilgileri doğru yorumlayan bireyler olmalarını gerektirmektedir. Öğretmen adaylarının bu yetkinliğe öncelikle kendilerinin sahip olması gerekirken daha sonra da öğrencilerine bu yetkinliği kazandırmaları gerekmektedir. İnternetin birçok yararı olduğu gibi doğru kullanılmadığı takdirde zararı da olmaktadır. Bu noktada internet öz-yeterliği yüksek öğretmenlere ihtiyaç duyulmaktadır.

Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2019) Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde (TYÇ) belirlenen dijital yetkinlik, ana dilde iletişim, matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler, öğrenmeyi öğrenme, yabancı dillerde iletişim, inisiyatif alma ve girişimcilik, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler kültürel farkındalık ve ifade olmak üzere sekiz temel yetkinlik alanı bulunmaktadır. Bu yetkinlikler çerçevesinde öğrencilerden 21. yüzyıl becerilerini kazanması beklenmektedir. Özellikle dijital yetkinlik konusunda bilgiye erişim ve internet aracılığıyla ortak ağlara katılımın sağlanması istenilmektedir. Bu bağlamda öğrencilerden temel olarak beklenen, yetkinlik internet özyeterlik becerilerini kazanmasıdır.

Yeterlilik, Türkçe Sözlük'te "Bir işi yapma gücünü sağlayan özel bilgi, ehliyet, yeterlik" olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2020). Öz-yeterlik ise kişinin kendisini ne kadar tanıdığı, yetkinliklerine, eksikliklerine ne kadar hâkim olduğu, bir şeyi yapmak için kendine ne kadar inanıp güvendiğidir. Doğru ve güvenilir bilgiye ulaşmak ve bunları öğrencilere aktarmak adına bu çok önemli bir yeterliktir. Özyeterlik kavramı, bireylerin teknolojiyi kullanma konusunda yeteneklerini ve istekliliğini etkileyen bir faktör olarak görülmektedir. Öz-yeterlik, bireyin belirlediği hedeflerine ulaşabilmesi için gerekli olan inançtır" (Luszczynska'dan (2005) aktaran Akın, Kaya, Sahranç, Uğur, 2014).

Günümüzde internetin kullanım alanları ve sağladığı katkılar düşünüldüğünde öğrencilerin ve öğretmenlerin bu teknolojiyi kullanma yeterlilikleri araştırma konularında yerini artırmıştır. Yapılan araştırmalar incelendiğinde (Akkoyunlu ve Kurbanoglu, 2003; Güngör ve Aşkar, 2004; Tsai ve Tsai, 2003; Peng, Tsai ve Wu, 2006; Korkut ve Akkoyunlu, 2008; Liang ve Tsai, 2008; Küçük, Baturay ve Hür, 2010; Uzun, Ekici ve Sağlam, 2010; Özyalçın Oskay, 2011; Pan ve Franklin, 2011; Robertson ve Al-Zahrani, 2012; Gömleksiz ve Erten, 2013; Karaseva, Pruuilmann-Vengerfeld ve Siibak, 2013; Topal, 2019) internet özyeterliliğinin bireylerin başarısı üzerinde olumlu etkileri görülmüştür. İnternet özyeterliliğine sahip bireylerin interneti amaçları doğrultusunda iyi kullanabildikleri tespit edilmiştir.

Öğretmen adayları ile ilgili yapılan çalışmalarda Türkçe öğretmeni adaylarının teknoloji özyeterlik düzeylerinin yeterli olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adayları uzaktan eğitim konusunda kendilerini yetersiz görmekte, sosyal ağları da çoğunlukla kişisel

amaçları için kullanmaktadırlar (Eyüp, 2014). Teke ve Özkılıç (2016) ise araştırmalarında internet özyeterliliğinin eğitimde önemli olduğunu vurgulamışlardır. Durmuş ve Başparmak (2014) araştırmalarında öğretmen adaylarının internet kullanım özyeterliliklerinin orta düzeyde olduğunu tespit etmişlerdir. İnternet özyeterliliklerinin içerisinde sosyal medya ortamı önemli bir yer tutmaktadır. Son zamanlarda bireyler, interneti sosyal medyada vakit geçirmek için kullanmaktadır. Bireyler sosyal medya aracılığıyla iletişimle beraber okuma ve yazma becerilerini de geliştirmektedir (Arklan ve Akdağ, 2016). Bu yüzyılda kâğıt temelli ortamlar, yerini ekran temelli uygulamalara bırakmıştır. Bu uygulamalara bağlı olarak bireylerin ekrandan yazma becerileri ön plana çıkmıştır. Yapılan araştırmada ekrana dayalı yazma becerilerinde Türkçe öğretmeni adaylarının küçürek öykü, haber ve anı metni oluşturmada çok başarılı olmadıkları, köşe yazısı ve deneme türlerinde başarılı oldukları görülmüştür (Aytan, Güneş ve Çalıcı, 2018). Öğretmen adaylarının dijital ortamlardaki yazma alışkanlıklarını belirlemeyi amaçlayan başka bir araştırmada (Maden, Banaz ve Maden 2018), adayların dijital yazma alışkanlıklarının ortalamanın üstünde olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının eğitimde teknoloji kullanma durumlarını (Karasakaloğlu, Saracaloğlu ve Uça, 2011; Dargut ve Çelik, 2014), bilgisayar destekli eğitim yapmaya yönelik tutumlarını (Arslan, 2008) inceleyen araştırmalar da yapılmıştır.

Araştırmalar genel olarak incelendiğinde bu yüzyılda teknolojinin de etkisiyle, internet özyeterliliği büyük önem kazanmıştır. Bu özyeterliliği yeni kuşaklara öğretecek olan öğretmen adaylarının bu konuda yeterli olup olmadığının tespit edilmesi de önemlidir. Bu doğrultuda bu araştırmanın amacı Türkçe öğretmeni adaylarının internet özyeterlilik düzeylerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın alt problem cümleleri şu şekilde oluşmuştur:

- Türkçe öğretmeni adaylarının internet özyeterlilik durumları nasıldır?
- Türkçe öğretmeni adaylarının internet özyeterlilikleriyle cinsiyetleri, yaşamlarını çoğunu geçirdikleri yer; anne, baba öğrenim durumları; kardeş sayıları, sınıf düzeyleri, internet kullanım süreleri, sosyal medyada geçirdikleri süre arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- İnternet öz-yeterliliği ölçeğinin boyutları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2. YÖNTEM

1.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, Türkçe öğretmeni adaylarının internet öz yeterliliğini incelemek amacıyla nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplandığı çalışmalara tarama araştırması denir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2018, s.15). İlişkisel tarama modellerinde ise iki ve daha çok sayıdaki değişkenin birlikte değişim varlığı ve/veya derecesi belirlenmeye çalışılmaktadır (Karasar, 2007, s.81). Bu araştırmada Türkçe

öğretmeni adaylarının internet özyeterlikleriyle araştırma veri toplama aracında yer alan değişkenler arası ilişkiler incelenmiştir.

2.2. Araştırmanın Örneklem Grubu

Araştırmanın örneklem grubunu, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalında öğrenim gören 247 Türkçe öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubuna dair tanımlayıcı istatistik analizleri verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılanların Cinsiyetleri

Cinsiyet	f	%
Kadın	166	67.5
Erkek	80	32.5

Tablo 1 incelendiğinde araştırmanın katılımcılarının %75,5'inin kadın, % 32,5'inin erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılanların Yaşamlarını Geçirdikleri Yerle ilgili Tanımlayıcı İstatistik Analizleri

Yaşamını Geçirdiği Yer	f	%
Köy	24	9.8
Kasaba	37	15.0
Şehir	81	32.9
Büyükşehir	104	42.3

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılanların %9.8'i köyde, %15'i kasabada, %32.9'u şehirde, %42.3'ü büyükşehirde yaşamlarının çoğunu geçirmiştir.

Tablo 3. Araştırmaya Katılanların Annelerinin Eğitim Durumu

Anne Eğitim Durumu	f	%	Baba Eğitim Durumu	f	%
Okur-Yazar	29	11,8			
İlkokul Mezunu	127	51,6	İlkokul mezunu	90	36,6
Ortaokul Mezunu	36	14,6	Ortaokul mezunu	67	27,2
Lise Mezunu	44	17,9	Lise mezunu	57	23,2
Üniversite Mezunu	10	4,1	Üniversite mezunu	32	13,0

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılanların annelerinin %11.8'inin okur-yazar, %51.6'sının ilkokul, %14.6'sının ortaokul, %17.9'unun lise, %4.1'inin ise üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılanların babalarının %36.6'sı ilkokul, %27.2'si ortaokul, %23.2'si lise, %13'ü ise üniversite mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılanların Kardeş Sayısı

Kardeş Sayısı	f	%
0-1	20	8.1
2	108	43.9
3	75	30.5
4	15	6.1
5 ve üzeri	28	11.4

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya katılanların %8.1'inin 0-1, %43.9'unun 2, %30.5'inin 3, %6.1'inin 4, %11.4'ünün 5 ve üzeri kardeşinin olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Araştırmaya Katılanların Sınıf Düzeyleri

Sınıf	f	%
1. Sınıf	50	20.2
2. Sınıf	73	29.6
3. Sınıf	66	26.7
4. Sınıf	56	22.7

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılanların %20.2'sinin 1., %29.6'sının 2., %26.7'sinin 3., %22.7'sinin ise 4. sınıf olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Araştırmaya Katılanların Not Ortalamaları

Not Ortalamaları	f	%
0-2.5	18	7.3
2.51-3.00	95	38.5
3.01-4.00	131	53.0

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılanların %7.3'ünün 0-2.5 arası, %38.5'inin 2.51-3.00 arası, %53'ünün 3.01-4.00 arası not ortalamasına sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 7. Araştırmaya Katılanların İnternette Geçirdikleri Süre

	İnternette Geçirilen Süre		Sosyal Medyada Geçirilen Süre	
	f	%	f	%
0-3 saat	163	66.3	192	78.0
4-6 saat	60	24.4	33	13.4
7 saat ve üzeri	23	9.3	21	8.5

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılanların %66.3'ünün 0-3 saat, %24.4'ünün 4-6 saat, %9.3'ünün 7 saat ve üzeri internette vakit geçirdiği görülmektedir. Araştırmaya katılanların %78'inin 0-3 saat, %13.4'ünün 4-6 saat, %8.5'inin 7 saat ve üzeri sosyal medyada vakit geçirdiği görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada Akın vd. (2014) tarafından Türkçeye uyarlanan "İnternet Öz-yeterliği Ölçeği" kendilerinden izin alınarak veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. İnternet Öz-yeterliği Ölçeği, 17 madde, beş alt boyut, 7'li derecelendirmeye sahip bir ölçme aracıdır. Araştırmacılar tarafından yapılan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO=.91), Bartlett testi ($\chi^2=3066,819$; $sd=136$ ($p=.000$)) analiz sonucunda ölçeğin yapı geçerliğinin uygun olduğu görülmüştür. Ölçek, toplam varyansın 69.69'unu açıklamaktadır. Araştırmanın Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Etik Kurulu'nun 06.04.2020 tarihli 03 nolu toplantıda aldığı kararla etik ilkelere uygun olduğuna karar verilmiştir.

2.4. Veri Toplanması ve Analiz Yöntemi

Araştırmanın verileri toplamak amacıyla öncelikle ölçeklerin geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarını yapan öğretim elemanlarından gerekli izinler alınmıştır. İzinler alındıktan sonra etik kurul ve ilgili üniversiteden veri toplamak için izinler alınmıştır. Türkiye ve dünyada yaşanan virüs salgınından dolayı araştırmanın verileri Google Doc üzerinden toplanmıştır. Araştırmaya katılan Türkçe öğretmeni adayları, gönüllülük esasına göre araştırmaya katılmışlardır.

Araştırmada kullanılan ölçeğin güvenilirliği Cronbach Alpha iç tutarlık yöntemiyle incelenmiştir. Ölçeğin Cronbach Alfa değeri 0.93'tür. Bu değer, ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğunu göstermektedir. Araştırmadan elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) değerleri belirlenmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin normal dağılım gösterebilmesi için basıklık ve çarpıklık değerlerinin -2 ile +2 arasında olması gerektiği belirtilmektedir (Şencan, 2005).

Tablo 8. Ölçeğe Ait Basıklık ve Çarpıklık Değerleri

Boyutlar	Çarpıklık	Basıklık
Araştırma	-.402	-.484
Ayrımlaştırma	-.163	.365
Organizasyon	-.402	-.484
Üretkenlik	-.163	.365
İletişim	-.402	-.484

Tablo 8 incelendiğinde araştırmanın verilerinin normal dağılım gösterdiği görülmektedir. Araştırmanın verileri normal dağılım gösterdiği için analizler için parametrik testler uygulanacaktır. Araştırmada elde edilen verilere açımlayıcı faktör analizi, tanımlayıcı istatistiksel analizler, t-testi ve ANOVA ve korelasyon analizi uygulanmıştır. Korelasyon analizinde ilişki (-1) ile (+1) arasında olabilir. Değişkenler arasındaki r değerinin 0.00-0.29 arasında olması düşük, 0.30-0.69 arasında olması orta, 0.70 ve üzerinde olması ise yüksek düzeyde ilişkinin olduğu yönündedir (Ural ve Kılıç, 2006).

2.5. Araştırma Etiği

Araştırmanın etik kurulu izni, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Etik Kurulu'nun 16.04.2020 tarih 03 nolu kararıyla alınmıştır. Araştırma yapılan üniversiteden gerekli izinler alınmıştır. Araştırmaya katılanlar araştırmaya gönüllü olarak katıldıklarını beyan etmişlerdir. Araştırmada veri toplama aracını geliştiren yazardan mail yoluyla gerekli izinler alınmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde araştırma sürecinde elde edilen veriler, analiz edilecek ve yorumlanacaktır.

Tablo 9. Araştırma Boyutuna Ait Tanımlayıcı İstatistik Analizleri

Alt Boyut	Maddeler	X	ss	Genel Ortalama
Araştırma	İnterneti kendim için önemli olan bilgileri bulmak için kullanabilirim.	5.21	1,44	5.14
	İnterneti çocuklar ve onların gelişimine yararlı olacak bilgileri bulmak için kullanabilirim.	5.09	1,50	

Tablo 9 incelendiğinde Türkçe öğretmeni adayları interneti kendisi ve çevresinin gelişimi için faydalı olabilecek bilgileri bulmak amacıyla kullandıklarını ifade etmektedirler.

Tablo 10. Ayrımlaştırma Boyutuna Ait Tanımlayıcı İstatistik Analizleri

Alt Boyut	Maddeler	X	ss	Genel Ortalama
Ayrımlaştırma	İnternetteki köprüleri kullanarak kendimi geliştirebilirim.	5.49	1.24	5.22
	İnternetteki köprüleri kendim için önemli olan bilgileri bulmak için kullanabilirim.	5.44	1.33	
	İnternetteki köprüleri kullanarak başka insanların gelişimine katkıda bulunabilirim.	4.99	1.39	
	İnternetteki köprüleri başkaları için önemli olan bilgileri bulmak için kullanabilirim.	4.97	1.48	

Tablo 10 incelendiğinde Türkçe öğretmeni adayları internetteki köprüleri kullanarak hem kendilerinin hem de çevresindeki insanların gelişimine katkıda bulduklarını belirtmektedirler.

Tablo 11. Organizasyon Boyutuna Ait Tanımlayıcı İstatistik Analizleri

Alt Boyut	Maddeler	X	ss	Genel Ortalama
Organizasyon	İnterneti kendi sorularımı yanıtlamak için etkili biçimde kullanabilirim.	5.60	1.25	5.47
	Önemli ve ilginç bilgileri internet aracılığıyla diğer insanlara iletebilirim.	5.54	1.48	
	İnternette bulduğum bilgileri soruları yanıtlamak için kullanabilirim.	5.43	1.42	
	İnterneti diğer insanların sorularını yanıtlamak için etkili biçimde kullanabilirim.	5.29	1.38	

Tablo 11 incelendiğinde Türkçe öğretmeni adayları, interneti kendi sorularına cevap aramak, internette yer alan önemli bilgileri diğer insanlara aktarmak için kullandıklarını belirtmektedirler.

Tablo 12. Üretkenlik Boyutuna Ait Tanımlayıcı İstatistik Analizleri

Alt Boyut	Maddeler	X	ss	Genel Ortalama
Üretkenlik	Diğer insanların bloglarını okuyarak önemli ve ilginç bilgiler bulabilirim.	5.35	1.42	4.39
	Blogları kullanarak diğer insanların yaşamları üzerinde olumlu bir etki oluşturabilirim.	4.32	1.80	
	Blogları diğer insanlarla iletişime geçmek için etkili bir yol olarak kullanabilirim.	4.28	1.75	
	Blogger gibi blog sitelerini etkili biçimde kullanabilirim.	4.04	1.74	
	Diğer insanların okuyabileceği ve ilgileneceği blog iletileri yazabilirim.	3.98	1.88	

Tablo 12 incelendiğinde Türkçe öğretmen adayları, blogları iletişim, etki oluşturma, ilginç bilgi bulmak amacıyla kullanabildiklerini ifade etmektedirler.

Tablo 13. İletişim Boyutuna Ait Tanımlayıcı İstatistik Analizleri

Alt Boyut	Maddeler	X	ss	Genel Ortalama
İletişim	Sosyal ağları diğer insanlarla iletişime geçmek için etkili bir yol olarak kullanabilirim.	5.30	1.51	4.99
	Facebook gibi sosyal ağ sitelerini etkili bir iletişim aracı olarak kullanabilirim.	4.66	1.91	

Tablo 13 incelendiğinde Türkçe öğretmen adayları, sosyal ağları iletişim için etkili bir biçimde kullandıklarını belirtmektedirler.

Tablo 14. İnternet Öz Yeterliği Ölçeğinde Yer Alan Boyutlara İlişkin Cinsiyete Göre t-testi Analizleri

Alt Boyut	Cinsiyet	n	Ortalama	ss	t	df	p
Araştırma	Kadın	165	7.603	1.999	-1.713	244	.088
	Erkek	80	8.062	1.901			
Ayrımlaştırma	Kadın	164	16.998	3.858	-1.155	244	.250
	Erkek	80	17.606	3.856			
Organizasyon	Kadın	164	17.545	4.112	-.808	244	.420
	Erkek	80	17.981	3.869			
Üretkenlik	Kadın	165	18.163	5.773	-1.242	244	.216
	Erkek	80	19.260	6.792			
İletişim	Kadın	165	7.018	2.450	-3.045	244	.003
	Erkek	80	7.975	2.233			

Tablo 14 incelendiğinde, internet özyeterliği ölçeğinde yer alan araştırma ($t_{(244)} = -1.713$; $p > .05$), ayırmaştırma ($t_{(244)} = -1.155$; $p > .05$), organizasyon ($t_{(244)} = -.808$; $p > .05$), üretkenlik ($t_{(244)} = -1.242$; $p > .05$) boyutlarıyla cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmektedir. Araştırmada iletişim boyutuyla Türkçe öğretmeni adaylarının cinsiyetleri arasında erkek Türkçe öğretmeni adaylarının lehine anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Erkek katılımcılar, kadın katılımcılara göre sosyal ağ sitelerini insanlarla iletişime geçmek için etkili bir iletişim aracı olarak kullanabilmektedir.

Tablo 15. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yaşamlarını Çoğunu Geçirdikleri Yer ile İnternet Öz-Yeterliği Ölçeği Boyutları Arasındaki ANOVA Analiz Sonuçları

Alt Boyut	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Araştırma	Gruplar arası	26.312	6	4.385	1.127	.347
	Gruplar içi	930.013	239	3.891		
	Toplam	956.325	245			
Ayırmaştırma	Gruplar arası	102.614	6	17.102	1.154	.332
	Gruplar içi	3525.689	238	14.814		
	Toplam	3628.303	244			
Organizasyon	Gruplar arası	22.846	5	4.569	.275	.926
	Gruplar içi	3917.167	236	16.598		
	Toplam	3940.013	241			
Üretkenlik	Gruplar arası	161.096	5	32.219	.850	.516
	Gruplar içi	8987.730	237	37.923		
	Toplam	9148.827	242			
İletişim	Gruplar arası	49.313	5	9.863	1.700	.135
	Gruplar içi	1375.150	237	5.802		
	Toplam	1424.463	242			

Tablo 15 incelendiğinde Türkçe öğretmeni adaylarının yaşamlarını çoğunu geçirdikleri yer ile araştırma ($F=1.127$; $p > .05$), ayırmaştırma ($F=1.154$; $p > .05$), organizasyon ($F=0.275$; $p > .05$), üretkenlik ($F=0.850$; $p > .05$), iletişim ($F=1.700$; $p > .05$) becerileri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmektedir.

Tablo 16. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Anne Öğrenim Durumlarıyla İnternet Öz-yeterliği Ölçeği Maddeleri Arasındaki ANOVA Analiz Sonuçları

Maddeler	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Farklılık
İnternetteki köprüleri kendim için önemli olan bilgileri bulmak için kullanabilirim	Gruplar arası	18.760	4	4.690	2.704	.031	
	Gruplar içi	418.053	241	1.735			D-B
	Toplam	436.813	245				
İnternetteki köprüleri kullanarak kendimi geliştirebilirim.	Gruplar arası	16.348	4	4.087	2.712	.031	
	Gruplar içi	363.135	241	1.507			D-A D-B
	Toplam	379.484	245				
İnternette bulduğum bilgileri soruları yanıtlamak için kullanabilirim	Gruplar arası	20.059	4	5.015	2.536	.041	
	Gruplar içi	476.527	241	1.977			D-A
	Toplam	496.585	245				

A:Okuryazar, B: İlkokul, C: Ortaokul, D: Lise, E: Üniversite

Tablo 16 incelendiğinde, internet öz-yeterliği ölçeğinde yer alan maddelerle anne eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda anlamlı farkın lise öğrenimi gören anneler lehine olduğu görülmektedir. Annesi lise mezunu olan Türkçe öğretmeni adayları, annesi ilkokul mezunu olan Türkçe öğretmeni adaylarına göre internetteki köprüleri kendi için önemli olan bilgileri bulmakta kullanabilmekte ve bu köprüler yoluyla kendilerini geliştirebilmektedirler. Annesi lise mezunu olan katılımcılar, annesi okuryazar olan katılımcılara göre internetteki köprüleri kullanarak kendilerini geliştirebilmekte, internette bulduğu bilgileri soruları yanıtlamak için kullanabilmektedir.

Tablo 17. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Baba Öğrenim Durumlarıyla İnternet Öz-yeterliği Ölçeği Maddeleri Arasındaki ANOVA Analiz Sonuçları

Maddeler	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Farklılık
İnternetteki köprüleri kendim için önemli olan bilgileri bulmak için kullanabilirim.	Gruplar arası	18.760	4	4.690	2.704	.031	D-A
	Gruplar içi	418.053	241	1.735			
	Toplam	436.813	245				
İnternetteki köprüleri başkaları için önemli olan bilgileri bulmak için kullanabilirim.	Gruplar arası	16.348	4	4.087	2.712	.031	D-A
	Gruplar içi	363.135	241	1.507			
	Toplam	379.484	245				
Sosyal ağları diğer insanlarla iletişime geçmek için etkili bir yol olarak kullanabilirim.	Gruplar arası	20.059	4	5.015	2.536	.041	D-C
	Gruplar içi	476.527	241	1.977			
	Toplam	496.585	245				

A: İlkokul, B: Ortaokul, C: Lise, D: Üniversite

Tablo 17 incelendiğinde, internet öz-yeterliği ölçeğinde yer alan maddelerle baba eğitim durumu arasında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda babası üniversite mezunu olan katılımcıların, babaları ilkököl mezunu olan katılımcılara göre *internetteki köprüleri hem kendileri hem de başkaları için önemli olan bilgileri bulmak için* kullanabilmektedirler. Babası üniversite mezunu olan katılımcılara, babaları lise mezunu olan katılımcılara göre sosyal ağları diğer bireylerle etkili bir iletişim kurmak için kullandıkları söylenebilir.

Tablo 18. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Kardeş Sayıları ile İnternet Öz-yeterliği Boyutları Arasındaki ANOVA Analiz Sonuçları

Alt Boyut	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Farklılık
Araştırma	Gruplar arası	17.046	4	4.262	2.557	.059	
	Gruplar içi	401.581	241	1.666			
	Toplam	418.627	245				
Ayrımlaştırma	Gruplar arası	14.152	4	3.538	2.610	.036	A-B
	Gruplar içi	326.673	241	1.355			
	Toplam	340.825	245				
Organizasyon	Gruplar arası	7.472	4	1.868	1.300	.271	
	Gruplar içi	346.377	241	1.437			
	Toplam	353.849	245				
İletişim	Gruplar arası	31.489	4	7.872	3.576	.007	A-B A-C A-D A-E
	Gruplar içi	530.507	241	2.201			
	Toplam	561.996	245				
Üretkenlik	Gruplar arası	4.963	4	1.241	.562	.690	
	Gruplar içi	531.916	241	2.207			
	Toplam	536.879	245				

A:0-1, B:2, C:3, D:4, E:5 ve üzeri

Tablo 18 incelendiğinde Türkçe öğretmeni adaylarının kardeş sayıları ile araştırma ($F= 2.557$; $p>.05$), organizasyon ($F= 1.300$; $p>.05$), üretkenlik ($F= 0.562$; $p>.05$) becerileri arasında anlamlı ilişkinin olmadığı görülmektedir. Katılımcıların kardeş sayıları ile ayırma ($F=2.610$; $p<.05$) ve iletişim ($F= 0.562$; $p<.05$) becerileri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda 0-1 arası kardeşe sahip Türkçe öğretmeni adayları, 2 kardeşe sahip Türkçe öğretmeni adaylarına göre internetteki köprüleri hem kendi hem de başkaları için önemli olan bilgileri bulmak için kullanabilmekte, internetteki köprüleri kullanarak hem kendilerinin hem de başkalarının gelişimine katkıda bulunabilmektedir. 0-1 arası kardeşe sahip Türkçe öğretmeni adayları, 2, 3, 4, 5 ve üzeri kardeşe sahip Türkçe öğretmeni adaylarına göre sosyal ağ sitelerini etkili diğer insanlarla iletişim kurabilmek için etkili bir biçimde kullanabilmektedir.

Tablo 19. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Sınıf Düzeyleri ile İnternet Öz-yeterliği Boyutları Arasındaki ANOVA Analiz Sonuçları

Alt Boyut	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Farklılık
Araştırma	Gruplar arası	23.255	3	7.752	4.745	.003	C-A D-A
	Gruplar içi	395.372	242	1.634			
	Toplam	418.627	245				
Ayrımlaştırma	Gruplar arası	8.734	3	2.911	2.122	.098	
	Gruplar içi	332.091	242	1.372			
	Toplam	340.825	245				
Organizasyon	Gruplar arası	14.011	3	4.670	3.326	.020	B-A C-A
	Gruplar içi	339.838	242	1.404			
	Toplam	353.849	245				
İletişim	Gruplar arası	6.875	3	2.292	.999	.394	
	Gruplar içi	555.121	242	2.294			
	Toplam	561.996	245				
Üretkenlik	Gruplar arası	16.888	3	5.629	2.620	.051	
	Gruplar içi	519.992	242	2.149			
	Toplam	536.879	245				

A:1.Sınıf, B:2.Sınıf, C:3.Sınıf, D:4. sınıf

Tablo 19 incelendiğinde katılımcıların sınıf düzeyleri ile araştırma ($F= 3.827$; $p<.05$), organizasyon ($F=3.277$; $p<.05$) becerileri arasında anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. Türkçe öğretmeni adaylarının sınıf düzeyleri ile ayırımlaştırma ($F= 1.536$; $p>.05$), üretkenlik ($F= 2.523$; $p>.05$), iletişim ($F= 0.911$; $p>.05$) becerileri arasında anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda 3. ve 4. sınıflar, 1. sınıflara göre interneti kendileri, çevresindekilerin gelişimine yararlı olacak bilgileri bulmak için kullanabilmektedirler. 2. ve 3. sınıf Türkçe öğretmeni adayları, 1. sınıflara göre ilginç ve önemli bilgileri internet aracılığıyla diğer insanlara iletebilmekte, internette bulduğu bilgileri hem kendi sorularını hem de diğer insanların sorularını yanıtlamak için kullanabilmektedir.

Tablo 20. Türkçe Öğretmeni Adaylarının İnternet Kullanım Süreleriyle İnternet Öz-yeterliği Ölçeği Maddeleri Arasındaki ANOVA Analiz Sonuçları

Madde	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Farklılık
İnterneti kendim için önemli olan bilgileri bulmak için kullanabilirim.	Gruplar arası	15.162	2	7.581	3.694	.026	
	Gruplar içi	498.676	243	2.052			A-B
	Toplam	513.837	245				

A: 0-3 saat, B: 4-6 saat, C: 7 saat ve üzeri

Tablo 20 incelendiğinde, internet özyeterliği ölçeğinde yer alan maddeyle internet kullanım süresi arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu söylenebilir. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda 0-3 saat arası internet kullanan Türkçe öğretmeni adayları, 4-6 saat arası internet kullanan Türkçe öğretmeni adaylarına göre interneti, kendileri için önemli olan bilgileri bulmak için kullanabilmektedir.

Tablo 21. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Sosyal Medyada Geçirdikleri Süre ile İnternet Öz-yeterliği Boyutları Arasındaki ANOVA Analiz Sonuçları

Alt Boyut	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Farklılık
Araştırma	Gruplar arası	2.075	2	1.038	.605	.547	
	Gruplar içi	416.552	243	1.714			
	Toplam	418.627	245				
Ayrımlaştırma	Gruplar arası	1.651	2	.825	.591	.554	
	Gruplar içi	339.175	243	1.396			
	Toplam	340.825	245				
Organizasyon	Gruplar arası	.613	2	.306	.211	.810	
	Gruplar içi	353.236	243	1.454			
	Toplam	353.849	245				
İletişim	Gruplar arası	18.590	2	9.295	4.157	.017	C-A
	Gruplar içi	543.406	243	2.236			
	Toplam	561.996	245				
Üretkenlik	Gruplar arası	.818	2	.409	.185	.831	
	Gruplar içi	536.061	243	2.206			
	Toplam	536.879	245				

A: 0-3 saat, B: 4-6 saat, C: 7 saat ve üzeri

Tablo 21 incelendiğinde Türkçe öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım süreleri ile araştırma ($F=0.605$; $p>.05$), organizasyon ($F=0.211$; $p>.05$), ayırmaştırma ($F=0.591$; $p>.05$), üretkenlik ($F=0.185$; $p>.05$) becerileri arasında anlamlı ilişkinin olduğu görülmektedir. Katılımcıların iletişim becerileri ($F=0.911$; $p<.05$) ile sosyal medya kullanım süreleri arasında anlamlı ilişkinin olduğu görülmektedir. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda 7 saat ve üzeri sosyal medya kullanan Türkçe öğretmen adayları, 4-6 saat sosyal medya kullanan Türkçe öğretmen adaylarına göre sosyal ağ sitelerini etkili bir iletişim aracı olarak kullanabildikleri görülmektedir.

Tablo 22. İnternet Öz-yeterliği Ölçeğinin Boyutları Arasındaki İlişki

Alt Boyut	Araştırma	Ayırmaştırma	Organizasyon	İletişim	Üretkenlik
Araştırma	1				
Ayırmaştırma	.766**	1			
Organizasyon	.642**	.694**	1		
İletişim	.422**	.436**	.495**	1	
Üretkenlik	.457**	.527**	.501**	.552**	1

** $p<0.01$ anlamlılık seviyesinde ilişki anlamlı

Tablo incelendiğinde internet öz-yeterliği ölçeğinin boyutlarından araştırma ile ayırmaştırma arasında pozitif yönde yüksek düzeyde bir ilişki olduğu, araştırma ile organizasyon, iletişim ve üretkenlik boyutları arasında orta düzeyde pozitif yönde bir ilişki olduğu görülmektedir. Ayırmaştırma ile organizasyon, iletişim ve üretkenlik boyutları arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Organizasyon boyutuyla iletişim ve üretkenlik ile arasında orta düzeyde pozitif yönde bir ilişki bulunmaktadır. İletişim ve üretkenlik arasında da orta düzeyde pozitif yönde bir ilişki bulunmaktadır.

4. Tartışma ve Sonuç

Araştırmaya katılan Türkçe öğretmen adaylarının genel olarak internette 0-3 saat geçirdiği geri kalan kısmının ise 4 saat ve üzeri zaman geçirdiği görülmektedir. Koçer (2012) lisans öğrencileri ile yaptığı araştırmasında öğrencilerin çoğunun internete bağlandıklarında, 1-2 saat, bir bölümünün bir saatten az ve diğerlerinin de 3 saat ve üzeri internette zaman geçirdiğini tespit etmiştir. Koçer (2012) ortalama 30 dakikadan fazla ve haftada en az bir gün bağlananların oranının yüksek olmasından dolayı öğrencilerin internet bağımlılığı yaşadıkları sonucuna ulaşmıştır. Yine araştırmaya katılanların çoğunun sosyal medyada 0-3 saat arasında zaman geçirdiği görülmüştür.

Araştırmada Türkçe öğretmen adaylarının interneti önemli bilgileri bulmak için kullandıkları görülmüştür. Ayrıca interneti çocukların gelişimine katkı sağlayacak yararlı bilgileri bulmak için kullanabileceklerini belirtmişlerdir. Ceyhan (2011) üniversite öğrencileriyle yaptığı araştırmasında öğrencilerin interneti bilgi elde etmek, eğlenmek, tanıdığı

ve tanımadığı kişiler ile sosyal ilişkiler kurmak amaçlı kullandıklarını belirtmiştir. Türkçe öğretmeni adaylarının internetteki köprüleri kullanarak kendilerini geliştirebilecekleri, bu köprüleri kendileri için önemli olan bilgileri bulmak için kullanabilecekleri, köprüleri kullanarak başkalarının gelişimine katkıda bulunabilecekleri ve bu köprüleri başkaları için önemli olan bilgileri bulmak için kullanabilecekleri görülmüştür.

Türkçe öğretmeni adaylarının interneti kendi sorularını yanıtlamak için etkili biçimde kullanabildikleri, önemli ve ilginç bilgileri internet aracılığıyla diğer insanlara iletebildikleri, internette bulduğu bilgileri soruları yanıtlamak için kullanabildikleri ve interneti diğer insanların sorularını yanıtlamak için etkili bir biçimde kullanabildikleri görülmüştür. Deniz ve Coşkun (2004) öğretmen adayları ile yaptıkları araştırmada adayların internet kullanımında kendilerini ne kadar yeterli algıladıklarına yönelik bulguları incelediklerinde, oransal olarak en yüksek yığılımın orta seviyede olduğunu ve öğretmen adaylarından kendilerini ileri seviyede internet kullanma yeterliliğine sahip olarak algılayanların ise çok düşük bir yüzdeyi oluşturduğunu belirtmişlerdir.

Türkçe öğretmeni adayları, diğer insanların blogları insanları etkilemek, iletişim kurmak ve ilet yazmak için kullandıklarını belirtmişlerdir. William ve Jacobs (2004) yaptıkları çalışmada blogların, üniversite öğrencileri için öğrenme alanları olarak potansiyelini araştırmıştır. Bu araştırmada blogun öğrencilerin çoğunun öğrenmesine yardımcı olduğunu belirtmişlerdir.

Türkçe öğretmeni adaylarının, sosyal ağları diğer insanlarla iletişim sağlamak amacıyla kullandıkları görülmüştür. Sarsar, Başbay ve Başbay (2015) doktora öğrencilerinin sosyal medyayı öğrenme aktiviteleri, materyal paylaşımı ve iletişimi kolaylaştırmak amaçlı kullandıklarını belirtmişlerdir. İki araştırmada da görüldüğü gibi öğretmen adaylarının sosyal medyayı öncelikli kullanım amacı iletişimdir.

Araştırmaya göre erkek katılımcılar, kadın katılımcılara göre sosyal ağ sitelerini insanlarla iletişime geçmek için etkili bir iletişim aracı olarak kullanabilmektedir. Solmaz, Tekin, Herzem ve Demir (2013) üniversite öğrencileriyle yaptıkları araştırmada öğrencilerin çoğunun sosyal medyayı arkadaşlarıyla iletişimde bulunmak için de kullandıklarını belirtmişlerdir. Topal ve Akgün (2015) öz-yeterlik algılarının artmasında deneyimlerin etkili olduğunu, bu konuda cinsiyetler arası farkın iyice kapandığını ifade etmişlerdir.

Türkçe öğretmeni adaylarının yaşamlarının çoğunu geçirdikleri yer, anne-baba öğrenim durumları bakımında internet özyeterlikleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmektedir. Erol ve Temizer (2016) araştırmasına katılanlardan şehir ve ilçede yaşayanların; köyde ve kasabada yaşayanlara göre öz yeterlik algılarının yüksek olduğunu tespit etmiştir. Türkçe öğretmeni adaylarının kardeş sayıları ile internet özyeterlikleri arasında anlamlı ilişkinin olmadığı görülmektedir. Türkçe öğretmeni adaylarının kardeş sayıları ile ayırma ve iletişim becerileri arasında ise anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Türkçe öğretmeni adaylarının sınıf düzeyleri ile araştırma ve organizasyon becerileri arasında bir ilişkinin olduğu ancak ayırma ve iletişim becerileri arasında ise anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. 3. ve 4. sınıflar, 1. sınıflara göre interneti kendileri, çocuklar ve onların gelişimine yararlı olacak bilgileri bulmak için

kullanabilmektedirler. 2. ve 3. sınıf Türkçe öğretmeni adayları ise, 1. sınıflara göre önemli ve ilginç bilgileri internet aracılığıyla diğer insanlara iletebilmekte, internette bulunduğu bilgileri hem kendi sorularını hem de diğer insanların sorularını yanıtlamak için kullanabildikleri görülmektedir. Tuncer ve Özü (2012) araştırmasında eğitsel amaçlı internet kullanımının sınıf seviyesi yükseldikçe özyeterlik inançlarını da arttırdığını tespit etmiştir. Gökal, Sönmez ve Ercan (2020) araştırmasında ise eğitsel internet kullanımına yönelik öz yeterlik düzeyi ile Bilgisayar Destekli Eğitime ilişkin tutum düzey ortalamalarının sınıf değişkenine göre incelenmesi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Türkçe öğretmeni adaylarının kendileri için önemli bilgileri bulmak için internet kullanmalarıyla, internet kullanım süresi arasında ilişki olduğu görülmüştür. 0-3 saat arası internet kullanan Türkçe öğretmeni adayları, 4-6 saat arası internet kullanan Türkçe öğretmeni adaylarına göre interneti, kendileri için önemli olan bilgileri bulmak için kullanabilmektedir. Özgür ve Akgün (2014) araştırmasında günde 7 saatten fazla internet kullanan örneklem grubunun özyeterlik inançlarının yüksek olduğunu tespit etmiştir. 7 saat ve üzeri sosyal medya kullanan Türkçe öğretmeni adayları, 4-6 saat sosyal medya kullanan Türkçe öğretmeni adaylarına göre sosyal ağ sitelerini etkili bir iletişim aracı olarak kullanabildikleri görülmektedir. Topal ve Akgün'ün (2015) araştırmasında ise haftalık sosyal medya kullanım süresi incelenmiş ve eğitim amaçlı internet kullanımı öz-yeterlik algıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Araştırmanın korelasyon analizinde ise internet öz-yeterliği ölçeğinin boyutlarından araştırma ile ayırmaştırma arasında yüksek düzeyde pozitif yönde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma ile organizasyon arasında, araştırma boyutunun iletişim ve üretkenlik arasında, ayırmaştırma ile organizasyon arasında, ayırmaştırma ile iletişim ve üretkenlik arasında, organizasyon ile iletişim ve üretkenlik arasında, iletişim ve üretkenlik arasında da pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Boyutlardan farklı olarak maddeler arasında da ilişkiler kurulmuştur. Teke ve Özkılıç (2016) öğretmen adaylarının eğitsel internet öz-yeterlik algı düzeyleri ile internette bir günde harcadıkları süre arasındaki ilişkinin düşük düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğunu belirtmişlerdir. Sosyal ağ sitelerinde harcadıkları zaman ile eğitsel sosyal ağ kullanma özyeterlik algıları açısından ise düşük düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bölüm değişkeni açısından yapılan analizde ise Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin eğitsel amaçlı internet kullanma öz-yeterlik algılarının diğer bölümlere göre daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun nedeni ise yazılı edebî ürünlerin daha çok kullanılması ve bilgisayara bağlı internetin pek kullanılmamasıdır.

Öneriler

Türkçe Öğretmenliği Lisans Programı'na internet okuryazarlığı adı altında seçmeli ders eklenip Türkçe öğretmeni adaylarına bu beceri etkili bir şekilde kazandırılabilir.

Ortaokul öğrencilerinin internet özyeterlikleri incelenerek bu konudaki eksiklikleri belirlenebilir.

Türkçe öğretmeni adaylarının interneti ve sosyal medyayı etkili olarak Türkçe derslerinde nasıl kullanabilecekleri konusunda uygulamalı örnekler yapılabilir.

Kaynakça

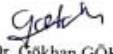

- Akın, A., Kaya, M., Akın, Ü., Sahrañç, Ü. ve Uğur, E. (2014). İnternet öz-yeterliği ölçeği Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliği. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 404-415. Doi: 10.14686/BUEFAD.201428191
- Akkoyunlu, B. ve Kurbanoğlu, S. (2003). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı ve bilgisayar öz-yeterlik algıları üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 1-10.
- Arklan, Ü. ve Akdağ, M. (2016). Gündelik yaşamın sosyal medyası, sosyal medyanın gündelik yaşamı: İlişkisel ve etkileşimsel perspektiften uygulamalı bir çalışma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 7(16), 16-34.
- Arslan, A. (2008). Öğretmen adaylarının bilgisayar destekli eğitim yapmaya yönelik tutumları ile öz yeterlik algıları arasındaki ilişki. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (24),101-109.
- Aytan, T., Güneş, G. ve Çalıcı, M. A. (2018). Türkçe öğretmeni adaylarının tweet atma becerileri üzerine bir araştırma. *Rumeli Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (11), 42-58. DOI: 10.29000/rumelide.417465
- Büyüköztürk, ř., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, ř., Demirel, F. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Ceyhan, A. A. (2011). İnternet kullanma temel nedenlerine göre üniversite öğrencilerinin problemlili internet kullanımı ve algıladıkları iletişim beceri düzeyleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(1), 59-77.
- Deniz, L. ve Coşkun, Y. (2004). Öğretmen adaylarının internet kullanımına yönelik yaşantıları. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 20, 39-52.
- Dargut, T. ve Çelik, G. (2014). Türkçe öğretmeni adaylarının eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin tutum ve düşünceleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(2), 28-41.
- Durmuş, A. ve Başarmak, U. (2014). Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım öz-yeterlik inançları ve problemlili internet kullanım durumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(3), 49-67.
- Erol, M. ve Dilek, A. T. (2016). Eyleme geçiren bir katalizör “öz yeterlik algısı: Üniversite öğrencileri üzerine bir inceleme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(4), 711-723, Doi: 10.16986/HUJE.2015014223.
- Eyüp B. (2012). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretim teknolojilerini kullanmaya yönelik öz güvenleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (9), 77-87. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.280>
- Gökal, H., Sönmez, A. ve Ercan, O. (2020). Fen bilgisi öğretmeni adaylarının eğitsel internet kullanımına yönelik öz yeterlik düzeyi ile bilgisayar destekli eğitime ilişkin tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Folklor/Edebiyat*, 25(97), 47-63.

- Gömlüksiz, M. N. ve Erten, P. (2013). Öğretmen adaylarının genel internet özyeterlik algıları (Fırat üniversitesi örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 119-140.
- Güngör, C. ve Aşkar, P. (2004). E-öğrenmenin ve bilişsel stilin başarı ve internet özyeterlik algısı üzerindeki etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 116-125.
- Karasakaloğlu, N., Saracaloğlu, A. S. ve Uça, S. (2011). Türkçe öğretmenlerinin teknoloji tutumları ile bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 26-36.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi* (17. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Karaseva, A., Pruulmann-Vengerfeldt, P. and Siibak, A. (2013). Comparison of different subject cultures and pedagogical use of ICTs in Estonian schools. *Nordic Journal of Digital Literacy*, 3, 157-171.
- Koçer, M. (2012). Erciyes üniversitesi öğrencilerinin internet ve sosyal medya kullanım alışkanlıkları. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (18), 70-85.
- Korkut, E. ve Akkoyunlu, B. (2008). Yabancı dil öğretmen adaylarının bilgi ve bilgisayar okuryazarlık öz-yeterlikleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34, 178-188.
- Küçük, B., Baturay, M. H. ve Hür, M. (2010). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin internet özyeterlik düzeyleri ile demografik özellikleri arasındaki ilişki. *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi*, 1(4).
- Liang, J.-H. ve Tsai, C. C. (2008). Internet self-efficacy and preferences toward constructivist internet-based learning environments: A study of pre-school teachers in taiwan. *Educational Technology & Society*, 11(1), 226-237.
- Maden, S., Banaz, E., ve Maden, O. A. (2018). Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamlardaki yazma alışkanlıkları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 103-112.
- MEB. (2019). Türkçe dersi öğretim programı (İlkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar). Ankara. <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/20195716392253-02-T%C3%BCrk%C3%A7e%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1%202019.pdf>. adresinden 08.05.2020 tarihinde alınmıştır.
- Özgür, H. ve Akgün, F. (2014). Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım öz-yeterliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. 9. Uluslararası Balkan Eğitim ve Bilim Kongresi, Edirne.
- Özyalçın Oskay, Ö. (2011). Internet self-efficacy preferences of internet based environments and achievement of prospective teachers. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 291-299.

- Pan, S. C., and Franklin, T. (2011). In-service teachers' self-efficacy, professional development, and Web 2.0 tools for integration. *New Horizons in Education*, 59(3), 28-40.
- Peng, H., Tsai, C-C. and Wu, Y-T. (2006). University students' self-efficacy and their attitudes toward the internet: the role of students' perceptions of the internet. *Educational Studies*, 32(1), 73-86.
- Robertson, M. and Al-Zahrani, A. (2012). Self-efficacy and ICT integration into initial teacher education in Saudi Arabia: Matching policy with practice. *Australian Journal of Educational Technology*, 28(7), 1136-1151
- Sarsar, F., Başbay, M. ve Başbay, A. (2015). Öğrenme-öğretme sürecinde sosyal medya kullanımı. *Mersin Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2).
- Solmaz, B., Tekin, G., Herzem, Z. ve Demir, M. (2013). İnternet ve sosyal medya kullanımını üzerine bir uygulama. *Selçuk İletişim*, 7(4), 23-32.
- Şencan H. (2005). *Sosyal ve davranışsal ölçümlerde güvenilirlik ve geçerlilik* (1. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Teke, A. ve Özkılıç, R. (2016). Öğretmen adaylarının eğitim amaçlı sosyal ağ ve internet kullanma öz-yeterlik algıları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(2), 303-323.
- Topal, M. (2019). Enhancement of educational internet use self-efficacy perceptions of coaching and recreation student. *Journal of Family, Counseling and Education*, 4(2), 24-33
- Topal, M. ve Akgün, Ö. E. (2015). Eğitim fakültesinde okuyan öğretmen adaylarının eğitim amaçlı internet kullanımı öz-yeterlik algılarının incelenmesi: Sakarya üniversitesi örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(1), 343-364.
- Tsai, M.-J. ve Tsai, C.-C. (2003). Information searching strategies in web-based science learning: The role of internet self-efficacy. *Innovations in Education and Teaching International*, 40(1), 43-50.
- Tuncer, M. ve Özüt, A. (2012). Sınıf öğretmeni adaylarının eğitsel internet kullanımına yönelik öz yeterlik inançları. *Electronic Turkish Studies*, 7(2), 1079-1091.
- Ural, A. ve Kılıç, İ. (2006). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Uzun, N., Ekici, G. ve Sağlam, N. (2010). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin bilgisayar öz-yeterlik algıları üzerine bir çalışma. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(3), 775-788.
- Williams, J. B. ve Jacobs, J. (2004). Exploring the use of blogs as learning spaces in the higher education sector. *Australasian journal of educational technology*, 20(2).
- Yeterlik (2020). *Türk Dil Kurumu güncel Türkçe sözlük* içinde. Erişim adresi: <https://soz-luk.gov.tr/> 08.05.2020. adresinden 08.05.2020 tarihinde alınmıştır.

Ek 1: Araştırma İzni

	
T.C. ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER VE EĞİTİM BİLİMLERİ ETİK KURULU	
PROJE/ARAŞTIRMA DEĞERLENDİRME SONUÇ RAPORU	
Toplantı Tarihi	66. 04. 2020
Toplantı Sayısı	03
Başvuru protokol numarası	2020/38
Başvuru tarihi	06.03.2020
Proje/araştırma başlığı	Türkçe Öğretmeni Adaylarının İnternet Özyeterliliğinin İncelenmesi
Proje/araştırma yürütücüsü	Fatih KANA
Karar	Bilimsel araştırma etik kurallarına uygundur
Açıklamalar	-

 Doç. Dr. Mustafa KARA Başkan Yardımcısı	 Prof. Dr. Saim Zeki GENÇ Başkan	 Prof. Dr. Şehit KORKMAZ Raportör
 Doç. Dr. Gökhan GÖKULU Üye	 Dr. Öğr. Üyesi Adil ÇORUK Üye	 Doç. Dr. Şefik Okan MERCAN Üye

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 68203582-044-E.2000058569
Konu : Ölçek Uygulama İsteminiz

14/04/2020

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Dr. Öğr. Üyesi Fatih Kana'nın 09.03.2020 tarihli ve 2000045458 sayılı yazısı.

Fakültemiz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören öğrencilere, gönüllülük esasına göre ve ders saatleri dışında ilgi yazınız ekinde yer alan ölçekleri 06-16 Mart 2020 tarihleri arasında uygulama isteminiz Fakültemiz Bilimsel Araştırmaları Değerlendirme Kurulu tarafından incelenmiş ve uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-İmza

Prof. Dr. Salih Zeki GENÇ
Dekan

DAĞITIM LİSTESİ

Gereği:
Dr. Öğr. Üyesi Fatih KANA

Bilgi:
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü